

Література

1. Економічна складова Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: наслідки для бізнесу, населення, державного управління / за ред. І. Бураковського та В. Мовчан. – К.: Інститут економічних досліджень і політичних консультацій, 2014. – 141 с.

2. Звіт про виконання порядку денного асоціації та Угоди про асоціацію між Україною та Європейським союзом. Січень-жовтень 2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mfa.gov.ua/mediafiles/sites/china/files/AAAAG_011215_UKR.pdf.

3. Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 847-р // Офіційний вісник України. – 2014. – № 77. – Ст. 178.

УДК 368.032.2(477)

Заєць О. М., к.ю.н, доцент,
Люксембурзький Центр дослідження
європейських реформ, координатор проектів в Україні,
Одеський державний університет внутрішніх справ, м. Одеса, Україна

РЕФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ СТРАХУВАННЯ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ПОЛОЖЕНЬ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

Однією з тенденцій розвитку суспільства у третьому тисячолітті стає посилення інтеграційних процесів як на міжнародному, так і на регіональному рівнях. Прикладом цього є підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (далі – Угода про асоціацію), положення якої наголошують на зближенні договірних сторін у різних сферах на основі спільних цінностей, у тому числі посиленні економічних та торговельних відносин з метою входження України до внутрішнього ринку Європейського Союзу.

Підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС відбулося в два етапи. Перший етап відбувся 21 березня 2014 р. під час Позачергового Саміту Україна – ЄС було підписано політичну частину Угоди та Заключний акт Саміту, які від імені України підписав Прем'єр-міністр А. П. Яценюк. Зокрема, підписані Преамбула, Стаття 1, Розділи I «Загальні принципи», II «Політичний діалог та реформи, політична асоціація, співробітництво та конвергенція у сфері зовнішньої та безпекової політики» і VII «Інституційні, загальні та прикінцеві положення» Угоди. На Саміті Українською Стороною також була зроблена заява, що зобов'язання України, які випливають зі статті 8 Угоди

про асоціацію стосовно ратифікації Римського статуту Міжнародного кримінального суду 1998 р. будуть виконані після внесення відповідних змін до Конституції України.

Другий етап відбувся 27 червня 2014 р. в ході засідання Ради ЄС Президентом України П. О. Порошенком та керівництвом Європейського Союзу і главами держав та урядів 28 держав – членів ЄС була підписана економічна частина Угоди – Розділи III «Юстиція, свобода та безпека», IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею», V «Економічне та галузеве співробітництво» та VI «Фінансове співробітництво та положення щодо боротьби із шахрайством», які разом зрештою тексту Угоди становлять єдиний документ.

Згадані процеси взаємодії України та держав-членів Європейського Союзу, інтернаціоналізація виробництва, а також необхідність подолання перешкод для вільного переміщення товарів, послуг, капіталів та робочої сили вимагають від міжнародної спільноти створення відповідних правових конструкцій для упорядкування усіх цих відносин. Тому в українському суспільстві актуалізуються питання функціонування, взаємодії та правового забезпечення національних ринків договірних сторін в умовах дії Угоди про асоціацію. Насамперед це стосується фінансового напрямку, який у більшості країн з ринковим господарством є стратегічною галуззю економіки і цільним ланцюгом.

Угода про асоціацію за своїм обсягом і тематичним охопленням є найбільшим міжнародно-правовим документом за всю історію України та найбільшим міжнародним договором з третьою країною, коли-небудь укладеним Європейським Союзом. Вона визначає якісно новий формат відносин між Україною та ЄС на принципах «політичної асоціації та економічної інтеграції» і слугує стратегічним орієнтиром системних соціально-економічних реформ в Україні. Передбачена Угодою поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі між Україною та ЄС визначатиме правову базу для вільного переміщення товарів, послуг, капіталів, частково робочої сили між Україною та ЄС, а також регуляторного наближення, спрямованого на поступове входження економіки України до спільного ринку ЄС.

Фінансові послуги страхування та перестраховування – загально визнані потужні сфери економічного сектора Європейського Співтовариства, які не тільки виконують суттєві макроекономічні завдання господарства Спільноти, але також є вагомими джерелами інвестицій, вирішуючи при цьому чимало соціальних питань. Наприклад, лише один із синдикатів Ллойду має більший збір страхових премій, ніж річний збір премій у страхуванні по Україні в цілому [1, с. 360]. Більш того, провідні страховики ЄС отримують сотні мільярдів доларів платежів від страхувальників, що неможливо співставити зі збором страхових премій навіть з усієї України.

Відповідно до п. 2 статті 125 Угоди про асоціацію «фінансова послуга» означає будь-яку послугу фінансового характеру, яка пропонується постачальником фінансових послуг. До фінансових послуг належать такі види діяльності: страхові і пов'язані зі страхуванням послуги; пряме страхування, зокрема спільне страхування: страхування життя; страхування інше, ніж страхування життя; перестраховування та ретроцесія; страхове посередництво, зокрема брокерські операції та агентські послуги; послуги, що є допоміжними стосовно страхування, зокрема консультаційна діяльність, актуарні послуги, послуги з оцінки ризику та послуги з вирішення претензій [2, с. 97].

Повністю Угода про асоціацію між Україною та ЄС набере чинності після її ратифікації усіма Сторонами, в перший день другого місяця, що настає після дати здачі на зберігання до Генерального секретаріату Ради Європейського Союзу останньої ратифікаційної грамоти або останнього документа про затвердження.

Тому започатковані в державі процеси структурної перебудови економіки, разом з проголошенням законодавцем страхування пріоритетною сферою адаптації законодавства України до права ЄС та «Основних принципів страхування» Міжнародної асоціації органів нагляду за страховою діяльністю [3, с. 228], актуалізують дослідження питань страхування та перестраховування як напрямків фінансово-правової доктрини на шляху зближення страхового ринку України з відповідним фінансовим сектором Європейської спільноти.

З урахуванням викладеного вбачається, що правовідносини страхування та перестраховування є особливою правовою конструкцією у сфері страхової діяльності. Такі висновки здійснено з огляду на специфічний правовий режим відносин страхування, перестраховування та економічну сутність перестраховування (забезпечує вторинний розподіл страхового фонду та надає страховий захист самим страховикам (перестраховикам)). Однак, зважаючи на відносно початковий етап розвитку послуг страхування та перестраховування в Україні, їх багатоманітність та інтернаціональність, постійне вдосконалення та інші особливості цього складного виду фінансових послуг, дослідникам цієї сфери залишаються великі перспективи для подальших наукових розвідок у даному напрямку.

Висновками окремих питань фінансово-правової доктрини щодо спеціального правового режиму відносин страхування та перестраховування є те, що відсутність в чинному законодавстві України нормативної складової спеціального правового режиму галузі перестраховування зумовлює необхідність законодавчих змін з метою окремого фінансово-правового забезпечення відносин як між страховиком і перестраховиком, так і діяльності суб'єктів перестрахових відносин на страховому ринку України та Європейського Союзу.

Література

1. Гришин Г. В. Давай с тобой поговорим!: в 2 кн. / Г. В. Гришин. – Алматы: Эдельвейс, 2009. – Т. I. – 744 с.
2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_Ukraine-EU_Association_Agreement_\(body\).pdf](http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_Ukraine-EU_Association_Agreement_(body).pdf).
3. Пацурія Н. Б. Страхові правовідносини у сфері господарювання: проблеми теорії і практики: моногр. / Н. Б. Пацурія. – Ніжин: «Видавництво Аспект-Поліграф», 2013. – 504 с.
4. Про страхування: Закон України від 4 жовтня 2001 р. № 2745-III (із змін та допов.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.

УДК 346.14

Козачок І. Я., асистент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РЕГУЛЮВАННЯ АВІАТРАНСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

В останні роки застосування законодавства про конкуренцію стосовно повітряного транспорту стало поширеним явищем. Саме на нього покладається функція регулятора досить багатьох питань конкурентної поведінки учасників міжнародного авіаційного ринку. Коло проблем, врегулювання яких покладене на національне законодавство про конкуренцію, зокрема на повітряному просторі, постійно збільшується. Як свідчить світова практика, на сучасному етапі розвитку міжнародної цивільної авіації важливим є регулювання питання союзів та об'єднань, непідсудності згідно з антимонопольним законодавством, зловживання переважним становищем на ринку, демпінгу щодо обсягу перевезень, аеропортових зборів та мита, гарантій державної допомоги, кредитів та інші [1, с. 143]. З погляду оцінки інвестиційної привабливості та обґрунтування інвестиційних рішень повинні закладатися як фінансові інтереси окремих авіакомпаній та інвесторів, так і економічні інтереси держави та регіону, що обслуговується.

Важливою, однією з головних проблем у вирішенні цих питань є різні підходи країн-учасниць міжнародного авіаційного ринку щодо розмежування звичайної та антиконкурентної практики здійснення діяльності суб'єктами авіаційних перевезень. На пострадянському просторі звичайною є практика контролю за діяльністю авіаційних підприємств, яка полягає у володінні державою контрольним пакетом корпоративних прав провідних національних перевізників, надання цим перевізникам з боку держави прямої фінансової підтримки та іншої